

40. møde i Det Systemiske Risikoråd

21. marts 2023

Det Systemiske Risikoråd

www.risikoraad.dk

mail@risikoraad.dk

Risikobilledet er fortsat præget af høj inflation, højere renter og forventninger til lavere vækst, både globalt og i Danmark. Samtidig er der opstået betydelig uro på de finansielle markeder, som kan give udfordringer i forbindelse med udstedelse af kapital- og gældsinstrumenter. Rådet vurderer, at den danske banksektor generelt har et godt udgangspunkt til at modstå forværringen af de finansielle markedsforhold.

Høje prisstigninger i kombination med højere låneomkostninger svækker husholdningers og virksomheders evne til at servicere gæld. Det har dog ikke givet anledning til, at institutterne har nedskrevet væsentligt på deres udlån. Høj indtjening skaber samtidig mulighed for opbygning af kapital til både at absorbere tab og opretholde kreditgivning.

De internationale finansielle markeder er aktuelt præget af uro udløst af problemer i specifikke banker i USA og Europa. Udviklingen understreger, at ændringer i opfattelsen af risici på de finansielle markeder kan forekomme pludseligt og medføre store udsving på kort tid. Det er samtidig en vigtig påmindelse om, at sund risikostyring, samt robust likviditets- og kapitaloverdækning er vigtige redskaber til at fastholde tilliden til den enkelte bank og det finansielle system.

Markedsuroen kan blandt andet give udfordringer i forbindelse med udstedelse af kapital- og gældsinstrumenter. ECB er desuden i gang med at tilbagerulle sit opkøbsprogram, hvilket kan bidrage til højere volatilitet på kapitalmarkederne fremover. Det er derfor vigtigt, at institutterne har fokus på deres kapitalplanlægning og likviditetsstyring samt tager hensyn til perioder med begrænsede refinansieringsmuligheder. Rådet vil følge udviklingen i institutternes refinansieringsbehov nøje.

Rådet vurderer, at den danske banksektor generelt har et godt udgangspunkt til at modstå forværringen af de finansielle markedsforhold. Det afspejler blandt andet, at tiltag indført siden finanskrisen har øget robustheden i den finansielle sektor i Danmark.

Der er udsigt til lavere vækst i 2023, både globalt og i Danmark. Inflationen er fortsat høj, men er de seneste måneder faldet, blandt andet grundet lavere energipriser. Høje prisstigninger og højere renter udhuler husholdningers indkomster og svækker deres evne til at servicere gæld. Konjunkturedgangen i dansk økonomi har indtil nu primært vist sig på boligmarkedet og ved et lavere privatforbrug. På arbejdsmarkedet er der fortsat højt kapacitetspres med lav ledighed og høj beskæftigelse.

Mindre handelsaktivitet på boligmarkedet og låneomlægninger bidrager til et faldende realkreditudlån til husholdningerne. Siden foråret 2022 er boligpriserne faldet efter en periode med kraftig boligprisvækst. Udsigterne til yderligere prisfald betyder, at højt belånte boligejere risikerer at blive teknisk insolvente. Denne risiko er størst for boligejere, der har købt bolig for nyligt. Desuden oplever særligt boligejere med variabelt forrentede lån, specielt uden afdrag, højere finansieringsomkostninger. Det bidrager til et pres på boligejernes rådighedsbeløb, der i forvejen udhules af den høje inflation. Udviklingen har dog endnu ikke givet anledning til, at

institutterne har øget deres nedskrivninger væsentligt. En årsag til dette er den fortsat lave arbejdsløshed.

Udlånet til virksomheder er faldet efter en periode med høj udlånsvækst. Virksomhederne har haft høj kreditefterspørgsel siden slutningen af 2021, hvilket blandt andet skyldtes et højere træk på eksisterende kreditfaciliteter fra særligt store virksomheder. Udviklingen har blandt andet afspejlet et større likviditetsbehov. Mod udgangen af 2022 er kreditefterspørgslen aftaget. I samme periode har antallet af konkurser været højere end de seneste år. Væksten i antallet af konkurser har dog ikke givet anledning til, at institutterne har øget deres nedskrivninger væsentligt.

Institutternes indtjening skaber plads til at absorbere tab og opretholde kreditgivningen til økonomien. Stigende nettorenteindtægter som følge af særligt højere renter bidrager positivt til institutternes basisindtjening. Samtidig understøttes institutternes indtjening af begrænsede nedskrivninger på udlånet. En konjunkturedgang forventes at forværre nogle kunders evne til at servicere deres gæld, hvilket i kombination med faldende aktivpriser indebærer en risiko for højere nedskrivninger på sigt. Størstedelen af de systemiske institutter har i løbet af 2022 øget deres ledelsesmæssige skøn for nedskrivninger, hvilket giver en stødpude mod de forventede kommende tab på udlån.

Den kontracykliske kapitalbuffer i Danmark

Rådet vurderer hvert kvartal det passende niveau for den kontracykliske kapitalbuffer. Rådet finder det fortsat hensigtsmæssigt, at den kontracykliske kapitalbuffer øges til 2,5 pct. fra marts 2023, hvilket blev besluttet af erhvervsministeren i marts 2022. Bufferen skal sikre, at institutterne har noget at stå imod med, hvis risici materialiseres. Den nuværende indtjening giver desuden mulighed for at opbygge kapital til både at absorbere tab og opretholde kreditgivning. Rådet er parat til at henstille om en reduktion af buffersatsen med øjeblikkelig virkning, hvis der opstår stress i det finansielle system med risiko for en hård opstramning af kreditgivningen til husholdninger og virksomheder.

Udviklingen i systemiske risici på Færøerne

Rådet har til opgave at identificere og overvåge systemiske finansielle risici på Færøerne. Ved udgangen af 2022 var den færøske økonomi fortsat inde i en højkonjunktur med meget lav arbejdsløshed og stigende boligpriser. Samtidig er det færøske boligmarked kendetegnet ved en stor andel af udlån med variabel rente med meget kort rentefiksering. Risici på boligmarkedet har desuden været under opbygning de seneste år. Rådet blev orienteret om, at regler for formidling af boliglån på Færøerne er i proces.

I lyset af det aktuelle risikobillede anbefaler Rådet, at niveauet for den kontracykliske kapitalbuffer fastholdes på 1 pct. En kontracyklisk kapitalbuffersats på 1 pct. blev besluttet af erhvervsministeren i marts 2022 og træder i kraft fra 31. marts 2023. Rådet vil på et kommende møde genbesøge rammerne for kapitalbufferkrav på Færøerne.

Øvrige emner

Rådet drøftede potentielle systemiske risici relateret til genopretning- og afvikling af livsforsikrings- og pensionselskaber som følge af forhøjede niveauer af finansielt stress. Rådet konstaterede, at livsforsikrings- og pensionssektoren i Danmark i udgangspunktet er robust og kan tåle hård finansiell stress uden at komme i konflikt med kapitalkravene. Det skyldes bl.a. stor udbredelse af markedsrenteprodukter. I 2025 forventes et nyt EU-direktiv at blive implementeret, som har til formål at harmonisere nationale regler for genopretning og afvikling af livsforsikrings- og pensionselskaber i EU.

Den danske livsforsikrings- og pensionssektor forvalter en betydelig del af husholdningernes formuer og er en stor aktør på de finansielle markeder. Rådet vil derfor fortsat følge udviklingen i sektoren løbende.

Henvendelse kan rettes til mail@risikoraad.dk eller Teis Hald Jensen, kommunikations- og presserådgiver, på tlf. +45 3363 6066.